

Şehrin YeniGün GAZETESİ'NİN ÜCRETSİZ KÜLTÜR-SANAT İLAVESİDİR Mafizası

CİLT: 5 • SAYI: 22

HAZIRLAYANLAR: SADIK GÖKCE - ANUŞ GÖKCE

20 EKİM 2023 CUMA

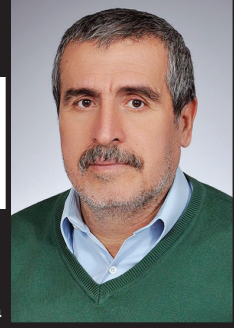

**KONYA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

KONYA BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ'NİN
KATKILARIYLA

**İSRAİL VAHŞETE
DOYMUYOR**

FİLİSTİN'DEKİ VAHŞET ÜZERİNE

**SADIK
GÖKCE**

sadikgokce@hotmail.com

İsrail vahşeti yine gündemimizin baş köşesine oturtuldu. Oturtuldu diyorum çünkü Hamas durduk yere İsrail'e "beni yut" dercesine füze ile saldırı düzenledi. İsrail bu saldırıya her zaman olduğu gibi insanlık ölçülerine sığmayan bir vahşetle karşılık verdi. Bu vahşet zaten İsrail tarafından uygulanan bir hareket olduğu için şaşırmadık. Ancak Hamas niçin İsrail'e saldırdı ve bu vahşilere bu emellerini gerçekleştirebilecek kapıyı niçin araladılar bunu anlayamadım.

Bu bir savaş deyip geçebileceğimiz bir durum değil. Filistin'de onlarca yıldır bir insanlık dramı yaşanıyor. Bu drama Batı sessiz kalıyor. Bunu belki anlamlandırabilirim. Kendilerine ait olduğunu düşündükleri Kudüs'ün Müslümanların elinde bulunması onları rahatsız ediyor olabilir. Bu rahatsızlık insani duyguların önüne geçiyor olabilir. Ama İslam Dünyasının sağır ve kör numarasına yatmasını anlayamıyorum. Müslümanlar özellikle ülkemizde bu vahşete karşı son derece duyarlı. Bu duyarlılık her ne hikmetse yönetenlere yansımıyor. Aslında sebebi de belli ama biz dillendirmiyoruz.

İslam Dünyası olarak isimlendirilen devletler arasında demokrasi ile yönetilen ve seçimlerle başa gelen hükümetler

tarafından yönetilen birkaç ülke dışında geri kalanlar ya krallıkla ya da diktatörlükle yönetiliyor. Yöneticilerin halk baskısı veya günümüz adı ile kamuoyu baskısı ile bir ilgileri yok. Kaydı hayat şartı ile başa geçiyorlar ve ölünceye kadar bu makamda kalıyorlar. Sonra... Evet sonra da yerlerine kendi seçtikleri veliahtları geçiyor.

Bunlar makamlarını koruyabilmek için Batıl(ı) devletlere muhtaçlar. Bunun içinde muhtaç oldukları bu devletlerin hilafına bir eylem içerisine giremiyorlar.

Biz millet olarak gerekli tepkiyi veriyoruz. Ancak bu konuda samimiyetimizi sorgulamamız gerekiyor. Elbette din kardeşlerimiz olan Filistinlilerin yanında olacağız. Bunun yanında bizim tarihe mal olmuş hasletlerimizden birisi de mazlumun yanında olmak.

Şu anda bölgede İsrail vahşeti ile birlikte Hamas tarafından gelişi güzel atılan füzeler sonucu hayatlarını kaybeden İsrail vatandaşları da var. Bunların sayısı da iki bini buldu. Tabii bunların ne kadarının Müslüman Filistinli olduğunu bilmiyoruz. Bu konuda

İÇİNDEKİLER

- FİLİSTİN'DEKİ VAHŞET ÜZERİNE
SADIK GÖKCE
- NİHAYET BİR SONBAHAR OLURDUN
FATMA TUTAK
- MANASTIRLI HAMDİ MARTONALTI
İLE YAPILAN BİR MÜLÂKAT
MUSTAFA ÖZCAN

- RENKLERİN DÜNYASI
AHMET TARHAN
- KONYA ŞİİR GİBİ BİR GÜN
YAŞADI
ANUŞ GÖKCE

da çağrı yapmalı Hamas'tan bir an önce ateşi kesmesini istemeliyiz. Böylece niyetimizde samimi olduğumuz anlaşılır. Aksi halde bu tutumumuzun kınadığımız Batıdan bir farkı kalmaz. Biz de onlar gibi sadece kendimizden olanı koruyup diğer taraftan hayatlarını kaybedenler için sessiz kalmış oluruz.

*

Bir hafta sonra Cumhuriyetimizin 100. Yılı'nı kutlayacağız. Yüz yıl önce Cumhuriyeti kuran kadrolar sayesinde bugün Filistin'de yaşananları biz yaşamıyoruz. O GÜN YUNAN GALİP GELSE İDİ... bugün biz bu rahat ve huzur içindeki hayatımızı yaşayamayacaktık. İsrail'in Filistinliye yaptığını belki daha fazlası ile Yunan bize yapacaktı. Bize bu güzel ve özgür ülkeyi miras bırakan atalarımıza saygı ve sevgi duymak bir vatandaşlık görevi olma yanında ahde vefadır da...

Başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Cumhuriyeti kurup bize miras bırakan kadroda görev yapanlara Allah'tan rahmet diliyorum.

*

Geçen hafta Konya'mızda Ki-

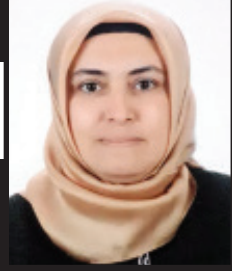
tap Fuarı düzenlendi. Güzel bir organizasyondur. Ama eksiklikler vardı bu güzellikleri gölgeleyen.

Mesela... Konya'da bulunan ve kültür sanatla ilgilenen STK'lar çağrılmamıştı Fuara. Konyalı yazarları bir çatı altında toplayan ve onlara destek olan, aynı zamanda yaptığı programlarda şehrimizin kültür ve sanat hayatını ayakta tutan Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi yoktu Fuarda. Yine Konyalı şairlerin büyük bir bölümünü çatısı altında toplayan Selçukya Kültür Sanat Derneği yoktu Fuarda. Birkaç STK'ya stant vermek maddi olarak büyük bir yük bindirmezdi belediyemize. Ama ne hikmetse STK'lar devre dışı bırakıldı. İnşallah seneye bu yanlıştan vazgeçilir.

Bir de görevlilerin bir bölümü yaptıkları işin ciddiyetinin farkında değillerdi. Konuşma ve hareketleri böyle bir etkinliğe yakışmıyordu. Çok kaba bir üslup ve karşısındakine sıradan birisi gibi davranmayı normal kabul ediyorlardı. Görevli seçimlerinde de okumayı seven, kültürlü gençler tercih edilirse daha güzel bir iş yapılmış olur.

NİYET HAYIR, AKİBET HAYIR...

Nihayet Bir Sonbahar Olurdun

FATMA
TUTAK

Uçan kuşlara uyup göğün maviliğine karışmadan -izin, tozun da silinip gitti böylece- yani ki un ufak olmuş betonların arasına gömülmeden az önce shulbato istemiştin büyükannenden. Bu bir çeşit sebze bulgur pilavıydı ve yufkayı lokmalık koparıp kaşık gibi kullanarak yemeyi çok severdin. "Olur" demişti kadıncağız dolaptaki malzemeleri zihninden geçirerek. Patlıcan kalmamıştı ama bir köşede buruşup kalmış kabak onun yerini pekâlâ tutardı.

Sokakta oyun oynamazdınız arkadaşlarınızla. Onun yerine taş atma talimleri yapardınız kerpiç duvarın üzerine dizdiğiniz konserve kutularla. Kocaman, tam teçhizatlı, asık suratlı askerlere taşla karşılık vermek gerektiğinde stratejik noktalara atabiliydin. Taşla karşılık vermek gerektiğinde... Yirmi birinci

yüzyılın ebabili olmak yazılmıştı alınına. Pişmiş çamurdan taşlarla alt etmeye çalışıyordunuz azgın filleri.

Mescidi Aksa ikinci evinizdi. Bayramlar, düğünler onun gölgesinde geçer cenazeler hep onun şahitliğinde kaldırılırdı. Avlusunda büyümüş, ilk adımlarını sütunlarına tutunarak atmıştın. Onu canından üstün bilmen, koruman gerekiyordu. Öyle fısıldamışlardı kulağına hatta ezanla kametten önce, isminden önce bunu söylemişlerdi.

Bu sebeple ileri yaşını gören pek azdı halkının arasında. Çoğunlukla baharlarda, yazlarda; sonbahara kışa ermeden sönerdi ışıklar, kapanırdı perde.

Sirenler çalıyor acı acı siren-

ler haykırıyor fillerin ölüm kustuğunu. Eabil olmalı, taş yağdırmalısın başlarına yakalanmak pahasına. Büyükannen kız kardeşini alıp içeri kaçıyor. Sığınyıyorlar eve, evin en kuytu köşesine sınıyorlar. Önceden hazır ettiğin taşları cebine doldurup lastik ayakkabıları geçiriyorsun ayaklarına. Çıkmadan evin o an gözüne daha bir perişan daha bir zavallı görünen odalarına şöyle bir göz atıyorsun. Yeni yeni kaynamakta olan yemeğin kokusu doluyor burnuna; zeytin karası gözlerini elinin tersiyle kuruluyorsun. Koşar adım üç basamaktan müteşekkil merdiveni iniyorsun. Cebinde taşlar şıkırıyor. Bilyeler yerine. Hemen oracıkta aklına geliyor sapanı evde unuttuğun ve derhal geri dönüyorsun.

Bilmem kaç kiloluk bomba o an düşüyor tepenize. Zeytin karası gözlerin açık. Göçmekte olan kuşları gözden kaçırmamak için olsa gerek. Daha görülecek çok mevsim olmasına rağmen önünde baharlar yazlar sonbaharlar kışlar görebilecekken; yapraklanacak çiçeğe duracak meyve verecekken sen göçmen kuşlara özeniyorsun acelen neyse!

Kerpiçten duvarlar inşaat demirleri, tuğlalar birbirine ka-

rışıyor. Beton yığınlarının hercümerci içinde yoğruluyor körpe bedeninin. Havaya yükselen kesif toz bulutu içinde bir bacak ilişiyor gözüne. Kız kardeşinin bacağı bu; sarı lastik ayakkabısından tanıyorsun.

Sirenler hiç susmuyor, insanlar çığlık çığlığa haykırıyor içten içe bekledikleri akıbeta uğradıklarını. Filler dağılıyor şehrin sokakları arasına hortumları zulmün kamçısı. Geçtikleri yerleri yıkarak, yok ederek ilerliyor filler...

Gökyüzünde önlü arkalı kanat çırpıyorsunuz şimdi; sen, kız kardeşin büyükannen de katılıyor aranızda çok geçmeden. İki bahar bir kış; iki fidan bir çınar sonsuzluğa uçuyorsunuz göçmen kuşların ardı sıra. Arkadaşlarından, onların ailelerinden de katılanlar oluyor aranızda; yüzer gibi ilerliyorsunuz sonsuz maviliklerde. Kuşlar, aşağı yukarı, sağa sola manevralar yaparak sanki dünya hayatı boyunca tatmadığınız oyunları oynuyorlar sizinle. Yaklaşınca fark ediyorsun ki kuşlar ağızlarında bir şey taşıyor taama da daneye de benzemeyen yuvarlak bir şey. Bunu kız kardeşin de görmüş olacak ki soruyor:

"Eabil dediklerin bunlar mı büyükanne?"

ACZİMİN GİRYESİ

Ahmet
Sevgi

SAVAŞ

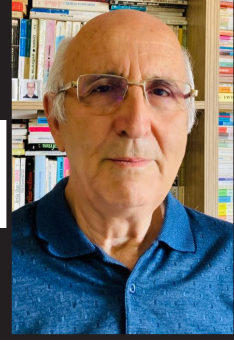
Yirmi birinci asırda bilmem nedir hâlâ bu kavga, bu savaş?

Yalnız insanlar değil, insanlık da ölüyor artık yavaş yavaş.

20 Ekim 2023

(Ahmet Sevgi)

MANASTIRLI HAMDİ MARTONALTI İLE YAPILAN BİR MÜLÂKAT

**MUSTAFA
ÖZCAN**

GİRİŞ

Hamdi Martonaltı, doğumu(1882, Manastır) itibariyle Rumelili, vefatı (1945) itibariyle de Konyalıdır. Kabri, Musalla Mezarlığı'ndadır. Konya basınında onun hakkında birkaç yazı çıkmıştır. Bunlara kısaca değindikten sonra kendisiyle yapılan bir mülâkatı aynen yayımlayacağız. Bu mülâkatta zaten pek çok bilgi verilmekte ve büyük Atatürk'ün **Nutku**'nda kendisinden neden bahsettiği anlaşılmaktadır.

Öbür yanda, Hamdi Martonaltı'dan tiyatro eserleri ¹ de bahsetmektedir. Bir bakıma o, bu eserlerde tiyatro kişisi olarak yer almış, gösterdiği kahramanlığın büyüklüğü ve önemi vurgulanmıştır. Ünlü tiyatro yazarımız Orhan Asena; **On Altı Mart, Bin Dokuz Yüz Yirmi** adlı oyununda Miralay İsmet Bey, Halide Edip, Reşat Bey, Kemallettin Sami Bey gibi kişilerin bulunduğu oyuncu kadrosunun başına onu yazmıştır. A. Turan Oflazoğlu, **Atatürk**² adlı oyununda Atatürk'ün yakın çevresi ile verdiği milli mücadele anlatılmaktadır. Eserin kişilerinden Kazım Karabekir Paşa, Ali Fuat, İsmet Paşa, Halide Edip... gibi şahsiyetler arasında Hamdi Martonaltı'ya da rastlarız. Oyunda, Hamdi, **Nutuk**'ta da geçen telgraf makinesi başında Mustafa Kemal ile haberleşir ve büyük kurtarıcı ona şöyle der: "Aferin Manastırlı Hamdi, sen olmasaydın Ankara bunu kim bilir ne zaman öğrenirdi" (s. 5). Nazım Hikmet'in **Kuvayı millîye Destanı**'nda Manastırlı Hamdi'yi de andığı bilinmektedir.

Hamdi Martonaltı ve Yerel Basın

Selçuk Es, **Büyük Konya Ansiklopedisi**'nin "H" maddesinde, Telgrafçı Hamdi Bey'den söz etmiş, hayatını kısaca anlatmıştır. Fakat bir de maddi bir yanlış yap-

mıştır. "İstanbul'un düşman kuvvetleri tarafından 1919 senesi On altı martında işgal haberini Atatürk'e telgrafla bildiren zat" ifadesinde 1919 değil, 1920 olacaktır. Bu fahiş yanlış gözden kaçmış olmalıdır.³

Manastırlı Hamdi'nin vefat haberi basında "Acı Bir Kayıp" başlığı altında şöyle verilmiştir:

Millî Mücadelede değerli hizmetleri görülen Hamdi Onaltı Mart'ın tutulduğu hastalıktan kurtulamayarak fani hayata gözlerini kapadığı teessürle öğrenilmiştir. Hamdi'ye Tanrı'dan rahmet, ailesi efradına başsağlığı dileriz"⁴

Manastırlı Hamdi'nin Konya'da vefat etmesi üzerine **Ekekon**'un genç yazarı Suat Yeşilyurt(sonradan Abanâzır) onu yollarında hemen hemen dört mevsim; başı açık, elleri arkasında hep önüne bakar, ağır adımlarla geçip giderken gördüğünü belirtmiş, ilkökul beşinci sınıftayken okuma kitabındaki "Gizli Telgraf" parçasını hatırlamıştır. Hamdi Bey'in son gününe kadar İstiklâl Madalyası'nı taşıdığını ifade etmiştir.⁵

Kahraman telgrafçı Hamdi Martonaltı'nın mezar taşı büyük bir kadirşinaslık gösteren Konya Halkevi yaptırmıştır. Bunun için ölümünün birinci yıldönümünde öğleden sonra mezarı başında tören düzenlenmiş, bu törende PTT Başmüdürü ve memurlar, Halkevi üyeleri, ölünün yakın dostları hazır bulunmuştur. Öğretmen Celâleddin İmer ve Namık Ayas, Hamdi Martonaltı'nın hatırasını dile getiren konuşmalar yapmışlardır.⁶ Selçuk'taki ha-

1-Orhan Asena, **On Altı Mart, Bin Dokuz Yüz Yirmi**, Şiir Tiyatro Yayınları, Ankara 1980, s.5-6

2- A. Turan Oflazoğlu, **Atatürk**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara 1991

3- Selçuk Es, "Büyük Konya Ansiklopedisi, Yeni Konya, Sayı. 7736, 30 Haziran 1970, s.4

4- "Acı Bir Kayıp", **Ekekon**, Sayı: 2444, 10 Aralık 1945, s.1

5- Suat Yeşilyurt: "Bir Acı Kayıp": Hamdi Onaltı Mart, **Ekekon**, Sayı: 2448, 17 Aralık 1945, s.1

6- "Hamdi Onaltı Mart", **Babalık**, Sayı: 6716, 1 Aralık 1946, s?

berde ise söz konusu törende, PTT Başmüdürü Fazıl Barın'ın da konuşma yaptığı ifade edilmiştir .7 1948 yılında Selçuk gazetesi de İstanbul'un işgalinde son saniyeye kadar görevini yapmaya çalışan PTT memuru Hamdi Martonaltı'yı rahmetle anmıştır. Yalnız bu anma, ölüm yıldönümünde değil, 16 Mart tarihinde gerçekleşmiştir .8

Celaleddin Kışmır, "Karınca Kararınca" köşesindeki" yazısında onun için şöyle demektedir:

"Bugün on altı mart. Onun için hatırladım. (...) Vaktiyle Konya'nın kahraman Türk bir evladı vardı. Soyadını da Martonaltı koymuştu. Millî Mücadele yıllarında bir küçük bir telgraf memuruydu ve Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya, zamanında çekmiş olduğu bir telgrafla bu vatanın kurtarılmasında en mühim rollerden birini oynamıştı.

(Manastırlı Hamdi Efendi) Atatürk ondan böyle bahsederdi. Mütevazı ve tertemizdi. İstiklâl madalyasını göğsünde şerefle taşırdı. Zaten ondan başka bir şeycikleri yoktu. On sene evvel gördüğümde, paltosuz, ayakkabısı eski, ceketi, pantolonu solmuş, perişandı. Öldüğü zaman da sessizce ortaldan çekilip gitti ve unutuldu. Konya toprakları Hamdi Onaltı Martlar gibi insanları da kucağına aldı. Kim bilir mezarı nerelerde, ne vaziyettedir? Belki de nankörlüğümüzle, unutkanlığımızla bilinmez bir mezar haline gelmiştir." 9

Mezarının Yapıtılmasına Dair

Tarihe geçmiş ve büyük Atatürk'ün teveccühüne mazhar olmuş bir değerdir Manastırlı Hamdi. Musalla'daki mezarının yaptırılması maksadıyla Konyalıların harekete geçmesi istenilmiştir. Bu İş'te öncülüğü, öneriyi **Yeni Konya** gazetesinin yazarı Celaleddin Kışmır yapmıştır. **Yeni Konya** da Vilâyetten, Belediye'den ve sivil toplum kuruluşlarından bu konuda yardım beklendiğini ifade etmiştir .10

Gazeteciler Cemiyeti bu çağrıya duyarsız kalmamış, şehirde medfun bulunan ve

kabri kaybolmak üzere olan Hamdi Martonaltı'nın kabrini yaptıрмаğa karar vermiştir. Namık Ayas'ın başkanlığında, A. Rıdvan Bülbül, Y. Kadri Asöcal, B. Sıtkı Uluata ve Nadir Özcan'ın katılımıyla yapılan idare heyeti toplantısındaki öneri üzerine bu tarihi karar, oybirliği ile kabul edilmiştir. Gazeteciler Cemiyeti bu hususta hayırsever halktan da yardım talebinde bulunacağını ve milli kahramanın kabrinin şanına lâyık bir şekilde yaptırılacağını duyurmuştur. 11

Manastırlı Hamdi Efendi, emekliye ayrıldıktan sonra vefatına kadar Konya'da kalmıştır. Edip Yılmaz, Allah'ın rahmetine kavuşan bir komşusu için Üçler **Mezarlığına** gider. Mezarlıklar arasında dolaşırken Hamdi Efendi'nin mezarıyla da karşılaşır. Ruhuna Fatiha hediye eder. Yıkılan mezar taşını kaldırmak ister fakat gücü yetmemiştir. Kendisiyle Konya istasyonunda bir kahvehanede tanıştığını, ahbaplık ettiğini, dostluklarının ölümüne kadar sürdüğünü söyleyen yazar şu hatırasını anlatmaktadır:

"Bir gün kendisinden rica ettim, o zaman için okuttuğum beşinci sınıfa İstanbul işgal haberini Atatürk'e nasıl haber verdiğini..."

Bir dakika kadar düşündükten sonra "Hay hay" demesi bir oldu. Sınıfa girdiği zaman çok heyecanlı olduğu halinden belli idi. Derin bir iç çekmesi vardı, görülmeğe değer. Başladı anlatmaya, anlatıkça coşuyor, bazen de gözyaşlarını saklamıyordu. İstanbul'un o felâket gününü dinleyen öğrenciler de ondan daha fazla heyecan duyuyorlardı. Bir ders saatini bu konuya hasrettik, canlı tarihi dinledik, sonra teşekkür edildi. "12

Söz konusu mezar, Üçler Mezarlığı'nda değil, Musalla Mezarlığı'ndadır. Herhalde yazar belleğine fazla güvenmiştir. Martonaltı'nın mezarı ile ilgili Selçuk Es de küçük bir bilgi vermektedir. Ona göre Manastırlı Hamdi'nin kabri Musalla'da olup 1968 yılında Konya Anıtlar Derneği tara-

7- "Halkevinin Kadirşinaslığı", Selçuk, Sayı: 93, 2 Ekim 1946, s.2

8- "Hamdi Martonaltı", Selçuk ,Sayı: 238, 16 Mart 1948, s.2

9- "Celâleddin Kışmır; "Hamdi Onaltı Mart(Manastırlı Hamdi Efendi)", Yeni Konya, Sayı: 2058, 16 Mart 1955, s.1

10- "Millî Mücadele Kahramanlarından Hamdi Martonaltı'nın Mezarı Yapılmalıdır", Yeni Konya, Sayı: 2065, 22 Mart 1955, s.1

11- "Hamdi Onaltı Mart'ın Kabri Yapılacak", Yeni Konya, Sayı. 2066, 23 Mart 1955, s.1

12- Edip Yılmaz, "Manastırlı Hamdi Efendi", Hamle, Sayı: 616, 10 Ocak 1969, s.2.

findan onarılmıştır .13

Dr. Hasan Özönder; Musalla Mezarlığı'nda araştırma yaparken rahmetlinin mezarına rastlamış ve onunla ilgili bir yazı kaleme almıştır. Manastırlı Hamdi'nin tarihimizdeki önemini belirtmiştir.¹⁴ Zamanın Vali ve Belediye Başkanı (Lütfi Tuncel), bu hatırlatma üzerine Telgrafçı Hamdi Bey'in adının yaşatılması amacıyla Emniyet Müdürlüğü ile PTT Başmüdürlüğü arasındaki caddeye verilmesi için harekete geçtiğini bildirmiştir .¹⁵ Hasan Özönder de ayrı bir yazı daha yazarak, Vali ve Belediye Başkanına teşekkürlerini ifade etmiştir .¹⁶ Şimdi mülâkata geçelim:

Hamdi Martonaltı ile Yapılan Mülâkat

-20 sene evvel... O zaman 28 yaşında bir gencim ve İstanbul'da muhabere memuruyum. En acı, en ıstıraplı devirleri yaşıyoruz. Mustafa Kemal, Samsun'dan Erzurum'a gitmiş. Kulaktan kulağa Erzurum'dan bizi kurtaracak bir güneşin doğabileceği haberleri dolaşiyor. "Mustafa Kemal" ismi her yerde hürmetle, ümitle söyleniyor. Bir gece yarısıydı, makine başında nöbetçiyim. Baktım, makine arıyor: Erzurum. Hemen cevap verdim. Sordu: "-İsmin ne?"

"- Manastırlı Hamdi." "Ben Mustafa Kemal." Yerimden sıçradığımı hatırlıyorum. Gayri ihtiyari fesimi düzeltiltim, önümü ilikledim: "-Emrediniz Paşam!" "Oğlum bana Yıldız'ı ver." Hemen merkez müdürün koştum. Heyecan içinde: "Efendim Mustafa Kemal Paşa Hazretleri, Yıldız'ı istiyorlar" dedim. Bir müddet düşündü, tereddüt ediyordu, neden sonra: "-Olamaz" cevabını verdi. "Vermeyeceksin!"

-Odaya döndüm, Paşa'ya hizmet edememenin azabı içindeyim. Dayanamadım, bu sefer ben Erzurum'u aradım. Aramızda şu muhabere cereyan etti: "Paşam bendeniz Manastırlı Hamdi",

"- Tekrar ediyorum evlâdım bana Yıldız'ı ver." "-Paşa Hazretleri, merkez müdürüne arz ettim, imkânsız olduğunu söyledi, bir emriniz varsa ben yazayım. "-Hayır, ben Yıldız'ı istiyorum." "-Muhalefet ediliyor Paşam. Bana yazdırınız. Emniyetli

bir adamla göndereceğimi vaat ediyorum." "Peki... yazdıklarımı âyandan Fuad Paşa'ya (Deli Fuad Paşa) vereceksin, benden selâm söylersin. Paşa, bu telgrafında milletin mukadderatını kendi eline aldığı, Anadolu'nun İstanbul hükümetiyle alâkasını kestiğini bildiriyor, sadrazamın çekilmesini istiyordu.

Sabahleyin Babiali'ye koştum. Bin bir müşkülâtle Fuat Paşa'nın huzuruna girerek telgrafı verdim. Cevap beklediklerini ilâve ettim. Fuad Paşa'nın vaziyeti hâlâ gözlerimin önündedir. Telgrafı okur okumaz olduğu yerde sallandı. Yüzü kireç gibi olmuştu.

-Peki, diye kekeledi. Peki... Paşa Hazretlerine söyle. Telgrafı şahane vereceğim. İki gün sonra gel... .

Tekrar telgrafhaneye döndüm. Erzurum'u aradım: "-Paşam, emrinizi yerine getirdim, iki gün sonra cevap verecekler, neticeye intizar etmenizi söylediler. Paşa teşekkür etti. Artık her gece geç vakit makine ile beni arıyordu. Ben de 24 saat içinde İstanbul'da geçen hadisatın hülâsasını kendilerine arz ediyordum. Vazifemi suiistimal ederek yaptığım bu yardımdan çok gurur duymaktayım. İçimden bir ses: "Doğru yapıyorsun!!" diyordu. Tehlikeli bir iş gördüğümün farkındaydım. Fakat rütbesini terk ederek, kellesini koltuğuna almış vatani kurtarmağa koşmuş bir paşanın yanında benim maruz bulunduğum tehlikenin ne ehemmiyeti olabilirdi? 15 Mart'ı 16 Mart'a bağlayan gece...

Odada telgraf baş memuru da var. Bu adam, o zaman posta telgraf umum müdürü olan zatın mektep arkadaşı... Geç vakit umum müdürden bir emir getirdi. Bu emirde: "-Kimse vazifesi başından ayrılmasın, bazı hadiselerin çıkması muhtemel!" deniliyordu. Zaten türlü rivayetler dolaşıyordu. Derhal makine başına geçerek Ankara'yı buldum. Paşa'nın karargâhını istedim. "Uyuyor" cevabını verdiler. "Uyandırınız" dedim. Sordular: "Manastırlı Hamdi rica ediyor, makine başına teşrif etsinler". Biraz sonra Paşa makine başındaydı. "Paşam, ben Manastırlı Hamdi!"

13- Selçuk Es, " Yeni Konya, Sayı: 7736, 30 Haziran 1970, s.4

14- Hasan Özönder, "TBM Meclisinin Açılışında Büyük Rolü Olmuştu", Yeni Konya, Sayı:12287, 24 Nisan 1982,s.1/5

15- "Vali Tuncel Açıkladı", Yeni Konya, Sayı.12291, 27 Nisan 1982, s.1/5

16- Hasan Özönder; "Sayın Vali ve Belediye Başkanımıza Teşekkürlerimizle", Yeni Konya, Sayı: 12294, 30 Ruzer 1982, s.1/5

"-Söyle oğlum!" "- Paşam, şimdi İstanbul işgal altına alınıyor. Muharebe devam ederken, merkezlerden gelen haberlere de göz atıyor, bunları sırasıyla Paşa'ya bildiriyordum. "-Paşam rıhtıma düşman gemileri yanaşiyor... Tophane, işgal edildi, Harbiye Nezareti işgal edilmek üzeredir. Paşa emretti: "- Bana Harbiye Nezaretini ver..." Tam muhabereyi tesis etmiştim ki, İşgal Kuvvetleri Harbiye Nezaretine girdiler, muhabere kesildi. "-Paşam, Harbiye Nezareti işgal edildi. Sırasıyla bildiriyorum. Beyoğlu, Üsküdar, Kadıköy işgal altındadır. Buralarla muhabere imkânını kaybettik. Vaziyet vahamet kesbediyor efendim. Sabahki müsademede 6 şehit, 15 mecrhumuz var. İşgal, Derince'ye kadar devam edecekmiş. Emr-i devletinize intizardayım". Biraz sonra emrettiler:

"- Hamdi oğlum, benim imzamı kullanarak, Edirne'ye, Cafer Tayyar Beye, Bandırma Kolordu Kumandanı Yusuf İzzettin Paşaya, İzmir Kumandanlığına vaziyeti haber ver, sonra da bana neticeyi bildir. Emirlerini derhal yerine getirdim. Telgrafları çektim, neticeyi tekrar kendilerine arz ve ilâve ettim. "Paşa Hazretleri nerede ise burası da işgal edilecektir. Paşa Hazretleri nerede ise burası da işgal edilecektir." Daha bizim bina işgal edilmeden Paşa ile muhabere kesildi. Çünkü ihanete uğramıştık. Nöbeti teslim almak üzere gelen baş memur, önümdeki kâğıtları görmüştü. Hemen dışarı çıktı. Umum müdüre haber vermeğe gittiğini anladım. Müsveddeleri derhal hamur haline getirerek ağzıma attım, bin müşkülâtlâ yuttum. Aradan beş dakika geçmişti ki, kapı açıldı, içeri pür telâş, redingotlu genç bir adamla memurlar girdiler. Redingotlu zat emretti: "- Ayağa kalk!" Kalktım. "-Adın ne?" Söyledim. "-Vazifen nedir?" Anlattım. Müdür-i umumi telgrafi istiyor."-Beni tanıyor musun?" "-İlk defa görüyorum." "-Ben müdür-i umumiyim!". Selamladım. Tok bir sesle:"-Mustafa Kemal'in telgrafını ver!" Dedi. İnkâr ettim: "-Bende böyle bir telgraf yok!" "-Saklama, doğruyu söyle..." "-Yalan söylemek âdetim değildir. Buradan bir yere ayrılmadım, arayabilirsiniz." Bunun üzerine müdür-i umumi beni ihbar eden memura sordu: "-Hani nerede?" O da şaşırılmıştı. Kâğıtları, masanın

çekmecelerini altüst ettiler. Tabii bir şey bulamadılar. Çünkü kâğıtlar midemdeki hazım faaliyetine çoktan iştirak etmiş bulunuyorlardı. Redingotlu müdür-i umumi, asabi bir halde odanın içinde dolaşıyor, ikide bir: "-Pekâlâ, pekâlâ!" Diye mırıldanıyordu. Bir aralık: "-Yaz!" diye bağırıldı. Memurlardan biri kâğıt kalem aldı. Müdür-i umumi beyefendi dikte ettiriyordu: "-Manastırlı Hamdi ve kendisiyle temasta bulunan arkadaşlarının vazifelerine nihayet verilmesi..."

Müdür-i umumi kapıyı vurup çıkıp gitti. Biraz sonra merkez müdürü beni çağırıldı: "-Hamdi Efendi, yaptığın işi beğendin mi?" "-Ne yaptım?" "Daha ne yâycaksın, çapulcularla birlik olup, onlara iş görüyorsun." "-Ben hizmet-i vataniyemi yaptım". İşimden çıkarılmışım. Geç vakit Üsküdar'a geçtim. İhtiyar anamdan başka kimsem, cebimde de on param yoktu. Sefalet içinde birkaç gün geçirdik. Nemiz var, nemiz yok, satıyorduk. İstanbul, vatanını seven insanlar için oturulmaz bir hal almış, cehenneme benzemişti. Benim için yapılacak yegâne şey, Anadolu'ya kaçmaktı. O zamanlar Mudanya hattına işleyen "Paşabahçe" isimli küçük bir vapur vardı. Kaptanının Anadolu'ya kaçanlara yardım ettiğini haber aldım. Kaptan ricamı derhal kabul etti. Paşabahçe vapuruna ateşçi olarak girdim. Mudanya'ya iner inmez kaymakam vekili ve liman reisi Hamdi Beyi gördüm. Ankara'ya gitmek istediğimi söyledim. Teshilat (kolaylık) gösterdi. Bursa'dan Mustafa Kemal Paşa'ya telgraf çektim. Firaren Bursa'ya geldiğimi, emirlerine muntazır olduğumu bildirdim. Ben Paşa'dan gelecek emri beklerken bir felâket de beni bekliyormuş.

Bursa'da Hürriyet ve İtilafçılar galeyanda... , Benim casus olduğum ileri sürülüyor. Bir sabah tevkif edildim. Aman, zaman demeğe meydan kalmadan beni Mudanya'ya, oradan da bir Yunan vapuruna koyarak İstanbul'a sevk ettiler. Artık benim için kurtuluş ümidi kalmamıştı. İstanbul'da kim bilir başıma ne işler açacaklardı. Tevkifimi haber alan bir telgrafçı arkadaş vaziyeti Ankara'ya bildirmiş, bunun üzerine Paşa, 56. Fırka Kumandanı Bekir Sami Bey'e telgraf çekerek, benim kurtarılmamı emretmiş. Fırka kumandanı

polis müdürüne telgraf göndermiş, derhal harekete geçilmiş ama Mudanya'ya haber geldiği vakit, bizim vapur çoktan Bozburun'u geçmiş. Bunun üzerine İstanbul teşkilâtına benim vapurdan kaçırılmamı bildirilmişler. Tabii bu olan biten işlerden benim hiç haberim yok. Feci şartlar altında geçen bir vapur yolculuğunu müteakip geç vakit Galata rıhtımına yanaştık. Kendi kendime: "-Oğlum Hamdi, firardan başka çare yoktur ne yap ne et kaçmağa bak!" dedim.

Nasıl olsa bu işin sonu kötüydü, kaçsam, kim bilir ne feci akıbetlerle karşılaşacaktım. Hiç olmazsa kaçmayı denerim. Yakalanırsam akıbet gene aynı değil mi? Bir fırsatımı bulup vapurun kıç tarafına yürüdüm, akşamın alaca karanlığında, halat alıp halat verme telâşu arasında kendimi rıhtıma doğru fırlattım. Koşmuyor, adeta uçuyordum. Hemen Galata'nın dar, karanlık sokaklarına saptım. Çok şükür takip edilmiyordum. Son vapurla Üsküdar'a geçtim, annem beni görünce şaşırmişti. Zavallı yorgana, döşeğe kadar satmış, elinde hiçbir şey kalmamıştı. Geceyi ana oğul aç biilaç tahtalar üzerinde geçirdik. Ertesi sabah İstanbul teşkilâtı benimle temasa geldi. "Seni kaçıracağız!" dediler. Filhakika ertesi sabah, Mudanya'ya hareket edecek vapurlardan birine beni saklamağa muvaffak oldular. Kaptan da beni boş küfelerden birine yerleştirdi. Mudanya'ya kadar küfe içinde zorlu bir seyahat yaptım. Bursa'ya 56. Fırka Kumandanı Bekir Sami Bey'in yanına bir gidebilsem artık bir tehlike kalmayacaktı.

Aksiliğe bakınız ki, 56. Fırka Karargâhına vardığım zaman, Bekir Sami Bey'in vali ile beraber Eskişehir'e gittiğini öğrendim. Fırka kumandanı ve ali, teşkilâtlandırılmış çeteleri görmeğe, onlara para dağıtmağa gitmişlerdi. Avdetlerini beklemek hiç işime gelmiyordu. Gene başıma türlü işler açılabilirdi. Fırka Erkânı Harbiye Reisi Hüseyin Avni Bey imdadıma yetişti: "-Hamdi Efendi, sen hareket et, onların da dönmesi yakındır. Bilecik'te karşılaşacağınızı umarım," dedi. Bir araba hazırladılar. Teşkilâta dâhil olduğumu göstermek üzere de arabaya bir bayrak asıldı. Hareket ettim. Hüseyin Avni Bey'in tahmini doğru çıkmıştı. Bilecik'e yaklaşırken karşıdan

bir otomobil göründü. Yaklaşınca içindekilerin aradığım zatlar olduğunu anladım. Otomobil durdu, arabadan atlayarak koştum, kendimi tanıttım. Üstüm başım perişan, sakalım iki karıştı. Bir serseriden asla ayırt edilemezdim. Buna rağmen Bekir Sami Bey elimi sıktı, iltifat etti: "- Paşa Hazretlerinin telgraflarında bahsettiği kahraman adam sensin demek... aferin oğlum, bütün vatan çocuklarını senin gibi görmek isteriz." Mustafa Kemal Paşa, Bekir Sami Bey'e, bana para verilmesini emretmiş... içinde 2500 lira bulunan bir paket uzattılar: "- Haydi yolun açık olsun Hamdi Efendi, dediler. Ankara'ya bol bol selam götür." Bilecik'ten trene binerek Eskişehir'e geçtim. Lakin Eskişehir'den Ankara'ya geçiş hiç de kolay olmadı. Eskişehir'de Allah'ın belası bir istasyon şefi vardı. Meramımı bir türlü anlatamıyordum. Tren binebilmek için iki gün uğraşmak icap etti.

Ankara'da trenden inince beni bir düşüncedir aldı. Nereye gidecektim. Paşa'nın karargâhına gitmem lazımdı ama bir pejmürde kıyafetle huzurlarına nasıl çıkabilirdim? Ankara'da kimseyi tanımadığım hiçbir yeri de bilmediğim için yapılacak yegâne hareket, gene Paşa'nın yanına gitmekti. Bir arabaya bindim: "-Beni Mus-

tafa Kemal Paşa'nın karargâhına götür!" dedim. Arabacı tereddütle yüzüme bakıyordu. Öyle ya, bu kılıksız herifin Paşa'nın karargâhında ne işi vardı? Heyet-i Temsiliye karargâhı Ziraat Mektebi'nde bulunuyordu. İlk karşıma çıkan Yaver Muzaffer Bey oldu (Mebus Muzaffer Göker) sordu: "-Kimsin sen oğlum?" "-Manastırlı Hamdi." Beni baştan aşağı bir süzdü: "-Demek Manastırlı Hamdi Efendi sensin?" "- Benim efendim!" "-Hoş geldin!" Beni içeri aldılar. Paşa daha evvel geldiğim zaman hemen huzurlarına getirilmemi emretmiş... haber verildi: "-Gelsin!" buyurmuşlar...

Size o dakikada duyduğum heyecanın büyüklüğünü anlatamam. Bu heyecana hicap da karışıyordu. Memleketi kurtarmağa azmetmiş bu büyük askerin huzuruna mülevves bir vaziyette çıkmak istemiyordum. Kalbim vücudumu mitralyöz ateşine tutulmuş gibi sarsıyordu. Titreyen parmaklarımla kapıyı vurdum. Ahenkli fakat tok bir ses emretti: "-Gel!" İçeriye girdim. Gözlerim kararıyor, dizlerim kesiliyordu. Karşımda iki kişi vardı. İkisi de ayakta duruyorlardı. Biri sivil, diğeri üniformalıydı. Paşa'yı tanıımıyordum. Acaba hangisi idi? O, hakikaten bir dâhi idi. Benim düştüğüm tereddüdü derhal

anlamıştı. Bir adım ileri attı, elini uzatarak: "-Hoş geldin oğlum!" dedi. Anladım ki sivil odur. Öğrendim ki, üniformalı da İsmet Bey'dir (İsmet İnönü). İkisinin de muhterem ellerini öptüm. Paşa, beni İsmet Bey'e göstererek: "- İşte kahraman çocuğumuz Manastırlı Hamdi... Büyük hizmetlerini gördük. Muhabbetimize lâ-yıktır." "-Otur evlâdım yoğunsundur." Oturdum. Sordular: "-Niçin seni tevkif ettiler?" Bursa'da hem Paşa'ya hem İstanbul'a yaranmak isteyenler, bu işin yanlışlıkla olduğunu söylememi tembih etmişlerdi: "-Yanlışlıkla oldu Paşa Hazretleri!" cevabını verdim. "-Bu pek yanlışlığa benzemiyor. Bunu sonra münakaşa ederiz. Seni İstanbul'a mı gönderdiler?" "-Evet, Paşam!". Karşımda ayakta sağ ellerinin parmakları, ceketlerinin göğsüne sokulu olarak konuşuyorlardı. Bu adamın ne harikulâde gözleri vardı Yarabbi... Karanlık bir odadan çıkınca, insanın gözüne faza ışık vurunca nasıl kamaşırsa, o bakarken de öyle oluyordu. İnsanın ruhunu okuyan, büyüleyen bir bakış..."-Tevkifini haber alınca, Bursa'ya telgraf çektim. Seni Mudanya'dan çeviremediler mi? "-Hayır Paşam! İş isten geçmiş, vapur hareket etmişti." Ayağını hiddetle yere vurdu. "-Namussuzlar, seni nasıl

tevkif ediyorlar?" İstanbul'un feci vaziyetini kendilerine hikâye ettim. Beni alâka ile dinleyen İsmet Bey: "-Paşam, böyle gençlerimiz varken, vatanımızın halâsı gecikmez" dedi. Müsaadelerini rica ettim. "-Hayır, yemeği beraber yiyeceğiz!" buyurdular.

Aman yarabbi bu kılıkla paşanın sofrasına oturulur mu? Korktuğum başıma geldi. Sofrada kimse benim yanıma oturmak istemiyordu. Hakları da vardı. Ben insandan başka her şeye benziyordum. Bu vaziyet derhal Paşa'nın nazarı dikkatini celbetti: "-Efendiler, şu sürünmek istemediğiniz adamı tanıyor musunuz?" diye sordular. Sofrada çıt yoktu. Herkes Paşa'ya bakıyordu: "-Efendiler, şu sürünmek istemediğiniz adamı tanıyor musunuz? Bu kahraman adam, Manastırlı Hamdi'dir. Pek azımızın görebildiği büyük hizmetler yapmıştır. Kendisine hürmet ve muhabbet borçluyuz."

Bu sözleri müteakip yemeklerine devam ettiler. Artık bana karşı gösterilen haklı çekingence bir dakika içinde yerini samimi bir alâkaya bırakmıştı. Yemekten sonra Paşa, bir odanın benim için hazırlanmasını, oraya bir telgraf makinesi konulmasını, her arzusunun is'af edilmesini emir buyurdular. Hatta lokantacıyı, kahveciyi bizzat huzurlarına çağırarak: "-Bu arkadaşın vakitli vakitsiz her ne arzusu olursa derhal yapılacaktır." dediler. Karargâhta uzun bir müddet çalıştım. İsmet Paşa, Garp Cephesi Kumandanı olunca, beni yanlarına almak istediler. Paşa: "-Ben karışmam, dedi, kandırıp götürbilirsen götür." Garp Cephesi'nde, İzmir'in istirdadına kadar İsmet Paşa'nın maiyetlerinde çalıştım.

Bu büyük insanın yanına geçen zamanlar, hayatımın en güzel, en canlı hatıralarını teşkil eder. Bugün lütfkâr alâkalarıyla tahtı tedaiye alınmış ulunuyorum. Milli Şef'in, sıhhatime ve şahsıma karşı gösterdikleri büyük alâka, bana hastalığımda sonsuz bir şifa kaynağı oldu. Türk milletinin Büyük Şef'ine yıllardan beri borçlu olduğum minnet ve şükranı ifadeye muktedir değilim. Allah onu başımızdan eksik etmesin!

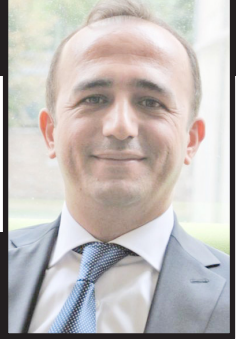
(...) "- Vazifemi hiçbir şey beklemeden yaptım. Erzurum'la muhabere ettiğim zamanlar, kaç kişi milli hareketin muvaffak olacağına inanıyordu? Ben vazifeye inandığım için böyle hareket ettim. Benim yerimde kim olsa böyle yapardı. (...) Fakat beni millet pekâlâ mükafatlandırdı. Ebedi Şef'in Nutukta bana ayrılan satırlar, Milli Şef'in beni ömrümün sonuna kadar gurur içinde yaşatacak alâkasından daha ne büyük olabilir? Bu kadar da değil. Bana mesleğimde ilerlemek fırsatları da verildi. Terhisi müteakip Kartal telgraf şubesine memur yaptılar. Buradan terfian Akşehir'e gittim. İki sene burada çalıştıktan sonra Ankara, Yenişehir Posta Müdürlüğüne tayin edildim. Fakat sıhhatim bozulmuştu. Bir müddet tedavi gördüm. Bilahare kendi isteğimle Konya istasyonuna birinci sınıf memur oldum. Bu vazifeden de tekaüde sevk edildim.

"-Terhisten sonra Atatürk'ü hiç görmediniz mi?

"- İmkânı mı var? Hem kaç defa... müteaddit defalar elini öpmeğe gittim. Hele Konya'ya teşrif ettikleri zaman bana karşı gösterdikleri iltifatı bir görseydiniz. Küçük çocuğum çok hoşlarına gitmişti: "Hamdi, oğlum" dediler. "Bu çocuk çok zeki... bana ver bunu... Ben okutayım..." Benim ve çocuğum için bundan büyük şeref olabilir miydi? Fakat ah analık! Anası çocuğa çok düşküdü: "- Çocuğumdan ayırma beni!" diye tutturdu. Bunun üzerine Atatürk: "- Madem öyle istiyorsunuz, kalsın... fakat ilk mektebi bitirdikten sonra bana haber veriniz. Tahsil ve terbiyesiyle meşgul olmak isterim." Buyurdular. Ve muntazaman tahsiline sarf edilmek üzere, çocuğuma her ay para gönderdiler. (...) Bu millet hakikaten büyüktür, dedi. Bunu ispat etmek için çok şey saymağa lüzum yok. İşte Atatürk, işte İnönü... (...) Şimdi üç çocuğum var. Anneleri Akşehir'de nüfus memurudur. Bu vazife bana yardım etmek üzere verilmişti. Sıhhatim bozuk olduğundan, refikama devrini rica ettim. Kabul edildi. Şimdi refikam bu vazifedir. Çok şükür, geçinip gidiyoruz" . 17

17- Nusret Safa Coşkun, "M. Hamdi İle Bir Mülâkat", Son Posta, Sayı: 3788-3791, 14-17 Şubat 1941, s.1/7. Mülâkatta sadece Manastırlı Hamdi'nin açıklamalarna yer verilmiştir.

RENKLERİN DÜNYASI

AHMET
TARHAN

Da ha henüz dünyaya gelir gelmez bebekken bulduk kendimizi, bizim için ayrılan farklı renklerle örülü kocaman bir dünyada. Oyuncaklarımızdan kıyafetlerimize kadar her şey mavi ve pembe olmak üzere iki farklı renkte kendini gösteriyordu. Sonra bazı renkleri etraftan edindiğimiz bilgilerle ve deneyimlerle kendi aramızda grupladık: "erkek rengi" ve "kız rengi" diye... İlk başlarda yanlış söyledik isimlerini bizim için mavi sarıydı, sarı ise mavi. Çoğu kez kendi doğrumuzda ısrar ettik; hıçkırıklara boğulduk... Rengârenk çantalar, kalemler ve defterlerimizle okullu olup sınıfları doldurduğumuzda da en önemli ayrıntı yine bu eşyalarımızda yer alan renklerdi...

Televizyon ekranlarının siyah-beyaz olduğu yıllarda da renklere olan ilgimiz sürdü, durdu. Henüz renkli televizyonların girmediği evlerde ekran karşısında Voltran çizgi filmindeki kahramanların renklerini düşledik, izlediğimiz filmdeki aktrislerin ve takip ettiğimiz haberlerde spikerlerin kıyafetlerinin hangi renk olduğu hususunda tahminler yürüttük, tuttuğumuz futbol takımlarının hangi renk formayla saha çıktığını öğrenmeye çalıştık. Reklam kuşaklarında gördüğümüz ürünlerin de renkleriyle ilgili uzun uzun arkadaşlar arasında tartışmalar yaptık, sonra bunları doğrulatabilmek için biriktirdiğimiz harçlıklarla semt bakkallarına koştuk.

Gençlik yıllarında renklere olan yakınlığımız ve ilgimiz de şekil değiştirdi: Sev-

gimizi anlatmak için onlarca kırmızı gülden, yeni bir beraberliğe adım atmak için kocaman bir demet beyaz papatyadan ve ayrılık ya da hüznün için birkaç tane sarı karanfilden yardım aldık. Karşımızdaki kişiye sunduğumuz demetlerde bulunan çiçeklerin rengi ve sayısı da iletmek istediğimiz mesajın gücünü, tonunu ve mahcubiyetini simgeliyordu sanki.

Maviyi görünce gökyüzünde ya da denizde kendimizi enginlik ve sınırsızlığın kollarında bulduk. Yeşille baharın o huzur veren dinginliğine merhaba dedik. Uçsuz bucaksız kırlar ve tüm doğanın uyanışıyla karşılandık: Umutların yeniden filizlenişinin inanılmaz görsel şölenini hepimiz iliklerimize kadar yaşadık. Siyah ve gri tonlarındaki bulutlarla çiftçilerimize yağmuru ve bereketi müjdededik. Ardından boğucu havanın içimizde oluşturduğu kısa süreli karamsarlıktan güneşle kendini belli eden gökkuşağının yedi rengiyle kurtulduk ve yeniden hayat bulduk. Sarının bin bir tonuyla, yazın çok gerilerde kaldığını ve bizi terk etmeye hazırlandığını haber aldık; doğanın tekrar uykuya hazırlandığını sararıp düşen yaprakların oluşturduğu eşsiz görsel koreografileri terk edişlere, ayrılıklara ya da bu dünyadan göçüşlere yakıştırdık.

Kıyafetlerde ve aksesuarlarda da renk

uyumunu hep ön planda tuttuk. Hangi renk diğeriyle uyum gösterir; ünlü modacılar taş çıkarırcasına yaptığımız denemeler sonrası uzmanlaştık. Seçtiğimiz renklerin aslında kişiliğimizin bir yansıması olduğunu hiç düşünmeden dostlarımızımıza sevdiğimiz kırmızıyı, maviyi, yeşili, sarıyı, beyazı ya da siyahı en çok sevdiğimiz ve tercih ettiğimiz renk ilan ettik. Maviyi seçtik, genellikle özgüveni yüksek ve samimi insanların seçimi olduğunu bilmeden; kırmızının duyguları yoğun yaşayan insanlarda hayat bulduğunu hiç düşünmeden. Sarıyı tercih ettik, herkesle anlaşılabilen, geniş bir kültür hazinesine sahip sosyal kişilere karşılık geldiğine aldırış etmeden. Her şeyin mükemmel olmasını isteyen kişiler olarak, çoğu kez bilmeden, mükemmeliyetçiliğimizi bir kat daha pekiştiren kahverengiye tercih ettik. Yeşili -bize yardımcı olmak isteyen satıcıdan- baharın ve yazın rengi diye istedik. Onun dengeli bir hayat ve güvenin simgesi olduğunu aklımızdan bile geçirmedik. Siyah, her kıyafetle uyum sağlar diye kabullendik, hırsın ve gücün tipik rengi olduğunu bilmeden ama hüznü simgelediğini bilerek. Siyahın yanında beyaz vardı: Zıttının aksine; çatışmadan uzak, farklı ve özgür bir dünyanın arayışı içinde olan insanları simgelemek için kıyafetlerde ve

aksesuarlardaki yerini çoktan alıp beklemekte olduğunu gazetelerin hafta sonu eklerinden öğrendik.

Bizi çevreleyen farklı renkleri bir araya getirerek heyecan ve coşkuyu yaşadık. İki farklı rengin bir araya gelmesiyle, statlarda ve televizyonları başında on binlerin belki de milyonların adeta panayır havasında bir araya gelişine ortak olduk. Siyah-beyaz berelerle Beşiktaş, sarı-kırmızı atkılarla Galatasaray, sarı-lacivert formlarla Fenerbahçe ile kendimizi özdeşleştirdik. Saatler öncesinden gönül verdiğimiz renkleri desteklemek için statlara koştuk ya da televizyonlar önünde hazır bulunduk. Yazın sıcaklığında kışın soğukunda; yağmurda ve karda hep bir ağızdan bestelenen marşları seslendirerek destekledik, başarılarıyla elimizde bayraklarla caddelere koştuk, başarısızlıklarda gözyaşları döktük...

Mavi ve pembe ile başlayan hayat serüveninde kıyafetlerimizde, eşyalarımızda, tercih ettiğimiz ürünlerde, tuttuğumuz takımında, duygu dünyamızda, sosyal yaşamda ve doğada kısaca hayatın tüm alanlarını renklerle birlikte yürüyoruz. Hayatınıza dokunan renklerin keşfine çıkacağınız ve her birinin zihninizde güzel tatlar bırakacağı rengârenk bir hayat dileğiyle...

MESNEVİ'NİN GÖLGESİNDE

AHMET SEVGİ

مایه در بازار این دنیا ز رست
مایه آنجا عشق و دو چشم ترست

*Bu dünya pazarında sermaye altındır;
orada da aşk ve iki ıslak göz. (Hz. Mevlânâ)*

GÖNÜL PAZARI

*Dünya pazarında para-pul, altın-gümüş hüküm sürer;
Gönül mülkündeyse herkes aşk, sevgi ve gözyaşı arar.*

20 Ekim 2023

(Ahmet Sevgi)

KONYA ŞİİR GİBİ BİR GÜN YAŞADI

ANUŞ
GÖKÇE

Bazen kendimi çok şanslı addettiğim zamanlar oluyor. 23 Eylül Cumartesi de işte böyle günlerden biri.

Karatay Belediyesinin sponsorluğunda Konya Yazarlar Birliği'nin düzenlediği "Cumhuriyetin 100. Yılında Türk Şiirinin Seyri" adlı açık oturumlara ve aynı günün akşamında, Mevlana'nın Gülbahçe'sinde yapılan 13. Mevlâna Şiir Şölenine katılabilmek benim için büyük bir mutluluktu. Güzel bir cumartesi sabahında kızımın nöbet çıkışı olması münasebetiyle kahvaltıya geç başladık ve toplantılara tam vaktinde iştirak edemedik. Gecikmeli olarak ikinci oturuma yetişebildik. Şairler tarafından Türk şiirinin seyrini, şiir hep hece vezniyle mi yazılmalı, serbest tarzda yazılan şiirler nasıl nitelenecek, şiirde bir estetik olmalı mı? konuları tartışıldı. Günümüzde modern şiirde sadece duyguya yer verildiğini, hece ile yazılan şiirlere gençlerin itibar etmediğini ve sıkıcı bulduklarını vurguladılar. Şairlerin özgür olması gerektiğini, hecenin özgür düşüncenin ve hayal kurmanın önünde bir engel teşkil ettiğini, bu durumun da duyguda kesinti yarattığını dile getirdiler,

Oturumlarda geçen yıl Selçuklu Kütüphanesinde düzenlenen "Türk Dünyası Şiir Şöleninde" Kırgızca şiir okuyan Arazgül Recepova'da vardı. Tesadüfen kütüphaneni girişinde selamlaştık. Sonra salondaki koltuklarda da yan yana idik. Birbirimize şiirlerimizi gösterip arkadaş olmuşuk. Bu yıl da karşılığınca koşarak geldik ve birbirimize sarıldık, kucaklaştık.

Öğle yemeğinde şair Özcan Ünlü, Erzurumlu şair ve Belediye Başkan Yardımcısı Muhammed Hanefi İspirli, Bulgaristan Türklerinden Filibeli Kadriye Cesur hanımefendi ve Ahmet Aka ile aynı masaya oturduk. Bizim masa diğer masalardan ayrı oldu. Sürekli edebiyat ve şiir konuştuk. Kadriye hanım İstanbul ve Filibe arası gidip geliyor. 1989-1990 yılındaki zorunlu göçte Bursa'ya yerleşmiş. İlkokul, Ortaokulu Zagorsko (Sulumlu) köyünde okudu. Üniversiteyi Bulgaristan'da Okul

Öncesi Pedagoji ve Türk Dili ve Edebiyatı bölümlerinden mezun olan şair, İstanbul Üniversitesi Rus Dili ve Edebiyatı Bölümünde Yüksek Lisansını tamamladı. Öğretmenlik mesleğinin yanı sıra birçok dergide ve yayınevlerinde çevirmenlik yaptı. Özdemir İnce, Hilmi Yavuz, Gülseli İnal ve Nihat Özdal vs. pek çok yazar, şair ve romancıların eserlerini Bulgarcaya çevirerek Bulgar okuyucularla tanıştırdı; eserlerini Rumeli'de duyurdu. "Nöbet Tepe" adında yarısı Türkiye Türkçesi, yarısı Bulgarca bir dergi çıkartıyor. Dergiye inceledim. Şiirler serbest. Hikâyeler ve denemeler orijinal fikirler içeriyor. Çok idealist bir hanım. Oldukça faal. "Bulgaristan'da Türklere karşı yine baskı ve zulüm yapıyor mu? Yayınlarda kısıtlama var mı?" diye sordum.

-Hayır, bu konuda çok rahatız, dedi. "Fakat eserlerimizi bastırarak yayınevi bulamıyoruz, bunun için dergiye İstanbul'da bastırıp Bulgaristan'da dağıtıyoruz. Bulgaristan'da okuma oranı çok fazla. Türkiye'de bıraktığımız dergi sayısının iki üç katını biz orada satıyoruz."

-Bulgar âlimleri arasında Türkçe eserlere ve Türk diline karşı bir yaklaşma var mı? Soruma da;

-Tabii ki var. Ben dergideki yazıları Bulgarcaya çeviriyorum. Türkçe yayınları çok seviyorlar ve takip ediyorlar, diye cevap verdi.

Ben dergiye incelerken Özcan Ünlü ve Muhammed Hanefi İspirli ile eşim sohbeti koyulaştırdı. Erzurum'da da bir şiir şöleni yapılması konusunda görüş alışverişinde bulundular. Şiir, deneme ve biyografi yazarı olan Özcan Ünlü'nün Benden Önce, Teslimiyet, Korkuya Türkü, Ahiret Kumbarası, Türk Şiir Atlası, Savaşa Direnen Şiirler, Korkuya Türkü, Benden Önce, Ateş Güzeli gibi yayınlanmış eserleri bulunmaktadır. Halen İstanbul'da bir dernekte

kültürel çalışmalarına devam ediyor. Yan tarafımızdaki masada küçük çocuklu bir hanımefendi vardı. O da şairmiş. Aynı zamanda üniversitede asistanmış. Meryem Başkurt Sabaz'dan bahsediyorum. Gazi Üniversitesinden Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunu olan Meryem Sabaz aynı üniversiteye asistan olarak girmiş ve "Çağdaş Türk Lehçeleri" üzerine yüksek lisansını tamamlamış, doktora çalışması yapıyor ve Hacı Bayram Üniversitesinde görevini sürdürüyor. Kırım Kökenli olduğu için Kırım Türkçesi üzerine çalışmalarına devam ediyor. Kadriye Hanım ve Özcan Bey otobüsle, Meryem Hanım ve biz de yürüyerek konferans salonuna gittik Üçüncü oturum Saat 14.00'te başladı. Sunumlarını yapan şairlere dinleyiciler tarafından bu salonda neden Yunus Emre, Karacoğlan, Pir sultan Abdal gibi halk şairlerine yer verilmiyor diye bir soru soruldu. Ne yazık ki bu sorunun cevabı verilmedi. Herkes birbirine baktı ve başkan da topu şairlere attı. Bir dahaki seneye hazırlayalım, dedi.

Panelden sonra gurup olarak gurup olarak Alâeddin Tepesine çıkarak Alâeddin Camisini, minberini, Sultanlar kümbetini ziyaret ettik.

Akşam saat 8.00'de Gül Bahçesi'nde 13.

Mevlâna Şiir Şöleni başladı. Protokol konuşmalarından sonra Şairler sıra ile şiirlerini okudular. Arazgül Recepova, Mahdum Kulu'nun bir şiirini okudu. Doğu Türkistanlı Nur Âlâ Göktürk "İbrahimler Yanıyor" adlı şiirini okuyarak Doğu Türkistan'daki Çin zulmünü anlattı. Bizlerden de Doğu Türkistan'ın haklı davasına sahip çıkmamızı, onların seslerini yazılarımızla dünyaya duyurmamızı istedi. Doğu Türkistan bayrağını Konya Yazarlar Birliği Başkanı Ahmet Köseoğlu'na takdim etti. Kadriye Cesur, insanın ciğerlerini delen bir özlem acısıyla "Dağ Çeşmesi" adlı şiirini okudu. Kerküklü Şemseddin Küzeci, "Ben Oğuzum" şiirini okuyarak, dikkatleri Kerkük üzerine çekti. Tebrizli Şair Hamid Ahmedzade de bir şiir okuyarak 40 yıldır şiir okuduğunu, Güney Azerbaycan'ın sesini bir türlü Türkiye'ye duyuramadığını ifade etti. Türk Edebiyatının birçok dalında eser veren şair Özcan Ünlü de babasına yazdığı bir şiiri okudu.

Panelde görev alanlar şiirlerini kitapçıkta olduğu için okumadılar. Şiir şöleni akşam saat 11.00'de bitti. Karatay Belediyesi şairlerin okuyacağı şiirleri hayat hikâyeleriyle birlikte kitap haline getirmiş. Etkinlik başlamadan önce basılan bu kitap geceyi izlemeye gelenlere dağıtıldı.

